DOMSTOLENS DOM

den 18 april 2002 *

I de förenade målen C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 och C-22/01,

Konungariket Spanien, företrätt av R. Silva de Lapuerta, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av J. Carbery och G.-L. Ramos Ruano, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: spanska.

med stöd av

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av T. van Rijn och J. Guerra Fernández, båda i egenskap av ombud, därefter av T. van Rijn, biträdd av J. Guerra Fernández, abogado, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om,

— i mål C-61/96, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilagan till rådets förordning (EG) nr 3074/95 av den 22 december 1995 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder under 1996 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 330, s. 1),

— i mål C-132/97, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 390/97 av den 20 december 1996 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1997 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 66, 1997, s. 1),

— i mål C-45/98, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 45/98 av den 19 december 1997 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1998 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 12, 1998, s. 1),

— i mål C-27/99, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 48/1999 av den 18 december 1998 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1999 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 13, 1999, s. 1),

— i mål C-81/00, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis såvitt avser not 2 för beståndet "Ansjovis, zon IX, X, CECAF 34.1.1" i bilaga I D till rådets förordning (EG) nr 2742/1999 av den 17 december 1999 om fastställande för år 2000 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs samt om ändring av förordning (EG) nr 66/98 (EGT L 341, 1999, s. 1),

— i mål C-22/01, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis såvitt avser not 2 för beståndet "Ansjovis, zon IX, X, CECAF 34.1.1 (gemenskapens vatten)" i bilaga I D till rådets förordning (EG) nr 2848/2000 av den 15 december 2000 om fastställande för år 2001 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs (EGT L 334, s. 1),

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena P. Jann, F. Macken och N. Colneric (referent) samt domarna D.A.O. Edward, M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris och J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: S. Alber,

justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 25 september 2001,

och efter att den 13 november 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Konungariket Spanien har, genom ansökningar som inkom till domstolens kansli den 6 mars 1996 i mål C-61/96, den 27 mars 1997 i mål C-132/97,

den 24 februari 1998 i mål C-45/98, den 5 februari 1999 i mål C-27/99, den 7 mars 2000 i mål C-81/00 och den 18 januari 2001 i mål C-22/01, med stöd av artikel 173 första stycket i EG-fördraget (nu artikel 230 första stycket EG i ändrad lydelse) väckt talan om,

— i mål C-61/96, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilagan till rådets förordning (EG) nr 3074/95 av den 22 december 1995 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder under 1996 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 330, s. 1),

— i mål C-132/97, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 390/97 av den 20 december 1996 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1997 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 66, 1997, s. 1),

— i mål C-45/98, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 45/98 av den 19 december 1997 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1998 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 12, 1998, s. 1),

— i mål C-27/99, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 48/1999 av den 18 december 1998 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1999 och av vissa villkor för fångsten (EGT L 13, 1999, s. 1),

— i mål C-81/00, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis såvitt avser not 2 för beståndet "Ansjovis, zon IX, X, CECAF 34.1.1" i bilaga I D till rådets förordning (EG) nr 2742/1999 av den 17 december 1999 om fastställande för år 2000 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs samt om ändring av förordning (EG) nr 66/98 (EGT L 341, 1999, s. 1),

— i mål C-22/01, ogiltigförklaring av punkten avseende ansjovis såvitt avser not 2 för beståndet "Ansjovis, zon IX, X, CECAF 34.1.1 (gemenskapens vatten)" i bilaga I D till rådets förordning (EG) nr 2848/2000 av den 15 december 2000 om fastställande för år 2001 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs (EGT L 334, s. 1).

2 Genom beslut av domstolens ordförande av den 12 september 1996, den 15 september 1997, den 13 juli 1998, den 10 juni 1999 och den 6 juli 2000 tilläts Europeiska gemenskapernas kommission att intervenera till stöd för Europeiska unionens råds yrkanden i målen C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99 och C-81/00.

3 Genom beslut av den 2 maj 1996, den 12 maj 1997, den 16 mars 1998 och den 8 mars 1999 vilandeförklarade domstolens ordförande förfarandet i målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 i avvaktan på domstolens avgörande i mål C-179/95. Den 5 oktober 1999 meddelade domstolen dom i mål C-179/95, Spanien mot rådet (REG 1999, s. I-6475). Sedan Konungariket Spanien i en skrivelse av den 7 oktober 1999 anmodats att ange huruvida det mot bakgrund av denna dom avsåg att fullfölja talan, meddelade denna stat i en skrivelse som

inkom till domstolens kansli den 21 oktober 1999 att den avsåg att fullfölja talan i nämnda mål.

4 Genom beslut av domstolens ordförande av den 13 december 1999 förenades målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 vad gäller det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen. Genom beslut av domstolens ordförande den 26 januari och den 25 juni 2001 förenades de förenade målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 med mål C-81/00 och mål C-22/01 vad gäller det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen.

Tillämpliga bestämmelser

Total tillåten fångstmängd

5 Genom artikel 161.1 f i Akten om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt om anpassningarna av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23, nedan kallad anslutningsakten) tilldelades Konungariket Spanien en kvot på 90 procent av den totala tillåtna fångstmängden (nedan kallad TAC) för ansjovis i Internationella havsforskningsrådets område VIII (nedan kallat ICES) och Republiken Frankrike en kvot på resterande 10 procent. I enlighet med principen om relativ stabilitet vad gäller varje medlemsstats fiske i fråga om vart och ett av de berörda bestånden (nedan kallad principen om relativ stabilitet) — som anges i artikel 4.1 i rådets förordning (EEG) nr 170/83 av den 25 januari 1983 om ett gemenskapssystem för att bevara och förvalta fiskeresurser (EGT L 24, s. 1) och som återges i artikel 8.4 i rådets förordning (EEG) nr 3760/92 av

den 20 december 1992 om ett gemenskapssystem för fiske och vattenbruk (EGT L 389, s. 1; svensk specialutgåva, område 4, volym 4, s. 154) — fördelades TAC för ansjovis i ICES-områdena IX och x och i område 34.1.1 för Förvaltning av fisket i centrala östra Atlanten (nedan kallat CECAF) mellan Konungariket Spanien och Republiken Portugal, varvid Konungariket Spanien erhöll 48 procent och Republiken Portugal 52 procent.

6 Förordning nr 3760/92 antogs på grundval av artikel 43 i EG-fördraget (nu artikel 37 EG i ändrad lydelse). I artikel 4 i denna förordning föreskrivs följande:

"1. För att säkerställa att fiskeresurserna utnyttjas på ett hållbart, ändamålsenligt och ansvarsfullt sätt skall rådet, om inte annat fastställts, enligt förfarandet i artikel 43 i fördraget införa gemenskapsbestämmelser om villkor för tillträde till farvatten och fiskeresurser och för utnyttjandet av dem. Dessa bestämmelser skall bygga på tillgängliga biologiska, socioekonomiska och tekniska analyser, särskilt de rapporter som utarbetats av den kommitté som anges i artikel 16.

2. Dessa bestämmelser kan för varje fiske eller grupp av fisken omfatta åtgärder särskilt för att

...

b) begränsa beskattningsnivåerna,

c) fastställa kvantitativa fångstbegränsningar,

...”

7 I artikel 8.1 i förordning nr 3760/92 föreskrivs att i enlighet med artikel 4 får beskattningsgraden regleras genom att de tillåtna fångstvolymerna, och vid behov fiskeansträngningen, begränsas för den berörda perioden.

8 I enlighet med artikel 8.4 i och ii i samma förordning skall rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen för varje fiske eller grupp av fisken från fall till fall besluta om TAC eller högsta tillåtna fiskeansträngning, om så är lämpligt för flera år. Rådet skall vidare fördela fiskemöjligheterna mellan medlemsstaterna på ett sådant sätt att varje medlemsstat tillförsäkras ett relativt stabilt fiske i fråga om vart och ett av de berörda stånden. På begäran av de medlemsstater som direkt berörs kan dock hänsyn tas till utvecklingen av minimikvoter och reguljära kvotutväxlingar sedan år 1983, varvid hänsyn på lämpligt sätt bör tas till den samlade balansen i fråga om andelarna.

9 Det är på grundval av artikel 8.4 i förordning nr 3760/92 som TAC för vissa fiskbestånd har fastställts i förordningarna nr 3074/95, 390/97, 45/98, 48/1999, 2742/1999 och 2848/2000 avseende åren 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 respektive 2001.

10 Vad gäller ICES-område VIII har var och en av dessa förordningar fastställt TAC för ansjovis till 33 000 ton, varvid 29 700 ton tilldelades Konungariket Spanien och 3 300 ton Republiken Frankrike, utan åtskillnad vad gäller fångstområden. Det skall emellertid påpekas att även om det i den ursprungliga lydelsen av förordning nr 2742/1999 föreskrevs en TAC på 16 000 ton, varvid 14 400 ton tilldelades Konungariket Spanien och 1 600 ton Republiken Frankrike, fastställdes även i denna förordning i dess ändrade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1446/2000 av den 16 juni 2000 (EGT L 163, s. 3) TAC till 33 000 ton.

11 Vad gäller ICES-områdena IX, x och CECAF 34.1.1 har det för åren 1996—1998 i trettonde avdelningen i bilagan till förordning nr 3074/95, i fjortonde avdelningen i bilaga I till förordning nr 390/97 och i femtonde avdelningen i bilaga I till förordning nr 45/98 fastställts en TAC för ansjovis på 12 000 ton, varvid 5 740 ton tilldelats Konungariket Spanien och 6 260 ton Republiken Portugal. För år 1999 har det i femtonde avdelningen i bilaga I till förordning nr 48/1999 fastställts en TAC för ansjovis på 13 000 ton, varvid 6 220 ton tilldelats Konungariket Spanien och 6 780 ton Republiken Portugal. Slutligen har det för åren 2000 och 2001 i nionde avdelningen i bilaga I D till förordning nr 2742/1999 och i nionde avdelningen i bilaga I D till förordning nr 2848/2000 fastställts en TAC på 10 000 ton, varvid 4 780 ton tilldelats Konungariket Spanien och 5 220 ton Republiken Portugal.

12 I förordningarna preciseras att de ansjoviskvoter som tilldelats Konungariket Spanien och Republiken Portugal i ICES-områdena IX, x och CECAF 34.1.1 bara får fångas i vatten som faller under respektive medlemsstats överhöghet eller jurisdiktion eller i internationella vatten inom berörd zon, dock med undantag av bestämmelserna om utbyte av fiskekvoter, det vill säga undantaget i not 3 till de bestämmelser i förordningarna nr 3074/95, 390/97, 45/98 och 48/1999 som angivits i föregående punkt samt i not 2 till de bestämmelser i förordningarna nr 2742/1999 och 2848/2000 som angivits i föregående punkt.

Utbyte av fiskekvoter

13 Enligt artikel 9.1 i förordning nr 3760/92 får medlemsstaterna, efter att ha anmält detta till kommissionen, sinsemellan byta alla eller delar av de fiskemöjligheter som tilldelats dem.

14 I rådets förordning (EG) nr 685/95 av den 27 mars 1995 om administreringen av fiskeinsatsen med avseende på vissa fiskezoner och -resurser i gemenskapen (EGT L 71, s. 5), som antagits på grundval av artikel 43 i fördraget, föreskrivs i artikel 11.1 att de berörda medlemsstaterna företar ett utbyte av de fiskemöjligheter som tilldelats dem enligt de villkor som anges i bilaga IV punkt 1.

15 Punkt 1.1 i nämnda bilaga har följande lydelse:

"Utbytena mellan Frankrike och Portugal kan förnyas genom tyst samförstånd för perioden 1995—2002 under förbehåll att varje medlemsstat har möjlighet att ändra villkoren varje år vid det årliga fastställandet av totala tillåtna fångstmängder (TAC) och kvoter.

Utbytena avser följande totala tillåtna fångstmängder:

i) Eftersom en gemensam total tillåten fångstmängd för ansjovis fastställs för ICES-områdena VIII och IX kommer 80 % av Portugals fiskemöjligheter varje år att överlåtas till Frankrike, då dessa fiskemöjligheter får utnyttjas endast i vatten som står under Frankrikes suveränitet eller jurisdiktion.

..."

16 Vad gäller tilldelade ansjoviskvoter i ICES-områdena IX, x och CECAF 34.1.1 preciseras i not 3 i trettonde avdelningen i bilagan till förordning nr 3074/95, i fjortonde avdelningen i bilaga I till förordning nr 390/97 och i femtonde avdelningen i bilaga I till förordningarna nr 45/98 och 48/1999 att, med undantag av bestämmelsen enligt vilken tilldelade ansjoviskvoter för detta område bara får fiskas i vatten som faller under respektive medlemsstats överhöghet eller jurisdiktion eller i internationella vatten inom berörd zon, får Republiken Portugals kvot "upp till 5 008 ton fiskas i vatten som tillhör ICES underområde VIII, som faller under fransk överhöghet eller jurisdiktion".

17 I likhet härmed preciseras i not 2 i nionde avdelningen i bilaga I D till förordning nr 2742/1999 att av Republiken Portugals kvot "får upp till 5 008 ton fiskas i vatten som tillhör ICES underområde VIII, som faller under fransk överhöghet eller jurisdiktion".

18 Slutligen preciseras i not 2 i nionde avdelningen i bilaga I D till förordning nr 2848/2000 att av Republiken Portugals kvot "får upp till 80 % fiskas i vatten som tillhör ICES underområde VIII, som faller under fransk överhöghet eller jurisdiktion", vilket motsvarar 4 176 ton.

19 Konungariket Spaniens ansökningar i målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 måste med hänsyn till de däri angivna motiveringarna tolkas på så sätt att de avser att not 3 i trettonde avdelningen i bilagan till förordning nr 3074/95, i fjortonde avdelningen i bilaga I till förordning nr 390/97 och i femtonde avdelningen i bilaga I till förordningarna 45/98 och 48/1999 skall ogiltigförklaras. Vad gäller ansökningarna i målen C-81/00 och C-22/01 avser de att not 2 i nionde avdelningen i bilaga I D till förordningarna nr 2742/1999 och 2848/2000 skall ogiltigförklaras. Dessa noter kommer nedan gemensamt att kallas de ifrågasatta bestämmelserna.

Upptagande till sakprövning

20 Rådet har yrkat att Konungariket Spaniens ansökningar i målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 skall avvisas med hänsyn till att talan i dessa mål, samt i mål C-179/95, som ogillades av domstolen i domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet, rör samma parter, avser att uppnå samma resultat och stöder sig på samma grund. Denna bedömning stöds av besluten av domstolens ordförande att i enligt med artikel 82a.1 första stycket b i rättegångsreglerna vilandeförklara förfarandet i målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 till dess att domstolen har avgjort mål C-179/95. Under förhandlingen yrkade rådet även att Konungariket Spaniens talan i målen C-81/00 och C-22/01 inte skulle upptas till sakprövning av samma skäl.

21 Kommissionen har hävdat att den enda rättsakt som har bindande rättslig verkan såvitt avser utbyte av fiskekvoter mellan Republiken Frankrike och Republiken Portugal är förordning nr 685/95, i vilken en gemensam administration av ansjovisbeståndet fastställs för ICES-områdena VIII och IX samt i vilken tillvägagångssätt, räckvidd och varaktighet i fråga om utbytesavtal mellan dessa båda medlemsstater fastställs. I senare förordningar fastställs för varje år endast TAC och kvoter med tillämpning av den gemensamma administrationen av fiskebestånden och utbyte som beslutats av gemenskapslagstiftaren i förordning nr 685/95. Det rör sig således om bekräftande rättsakter mot vilka talan enligt domstolens rättspraxis inte kan väckas när fristen för att väcka talan mot den ursprungliga rättsakten har löpt ut eller när denna rättsakts rättsenlighet redan har fastställts.

22 Eftersom den enda rättsakt mot vilken talan faktiskt kan väckas enligt kommissionens mening är förordning nr 685/95 och eftersom domstolen i det

ovannämnda målet Spanien mot rådet inte godtog påståendet att denna förordning var ogiltig, kan Konungariket Spaniens talan i förevarande mål inte upptas till sakprövning.

23 Vad i detta avseende gäller invändningen om rättegångshinder som anförts av rådet, erinrar domstolen för det första om att vid en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 173 i fördraget skall frågan huruvida talan kan tas upp till sakprövning bedömas med beaktande av den situation som förelåg när ansökan ingavs (se dom av den 27 november 1984 i mål 50/84, Bensider m.fl. mot kommissionen, REG 1984, s. 3991, punkt 8). Eftersom talan i målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 väckts innan domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet meddelats kan talan i dessa mål inte avvisas på grund av att det skulle strida mot det rättskraftiga avgörandet i detta mål.

24 Vad gäller talan i målen C-81/00 och C-22/01 påpekar domstolen att eftersom det rör sig om en talan med stöd av artikel 173 i fördraget, utgör den rättsakt som begärs ogiltigförklarad en väsentlig omständighet som gör det möjligt att närmare avgränsa föremålet för talan. Talan i målen C-81/00 och C-22/01 avser ogiltigförklaring av andra förordningar än de vars giltighet prövades i domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet. I detta hänseende saknar det betydelse att TAC är densamma från ett år till ett annat, eftersom TAC enligt artikel 4 i förordning nr 3760/92 varje år fastställs på nytt mot bakgrund av tillgängliga vetenskapliga analyser, och särskilt mot bakgrund av den rapport som antas av den vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerisektorn. Argumentet att föremålet för talan skulle vara detsamma kan således inte godtas.

25 Invändningen om rättegångshinder, som anförts av rådet, är således ogrundad.

26 Vad gäller den invändning om rättegångshinder som anförts av kommissionen, påpekar domstolen för det andra att de ifrågasatta bestämmelserna avser genomförandet i punkt 1.1 i bilaga IV till förordning nr 685/95. Trots att det i nämnda bilaga föreskrivs att utbytet för perioden 1995—2002 skall förnyas, fastställs i de förordningar som innehåller de ifrågasatta bestämmelserna varje år nya TAC och ansjoviskvoter som är tillämpliga inom ICES-områdena VIII och IX. Utan att det är nödvändigt att ta ställning till frågan huruvida domstolens rättspraxis angående bekräftande rättsakter även är tillämplig på förordningar, kan förordningarna nr 3074/95, 390/97, 45/98, 48/1999, 2742/1999 och 2848/2000 under alla förhållanden inte anses som bekräftande rättsakter.

27 Av det ovanstående följer att Konungariket Spaniens talan i nämnda mål kan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

28 I målen C-61/96, C-132/97, C-45/98 och C-27/99 har den spanska regeringen anfört flera grunder till stöd för sin talan. Till följd av domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet har denna regering uttryckligen återkallat samtliga grunder förutom grunden som avser att principen om relativ stabilitet har åsidosatts, vilket utgör ett åsidosättande av förordning nr 3760/92. I målen C-81/00 och C-22/01 har den spanska regeringen förutom den första grunden även anfört en andra grund som avser att skyldigheten att säkerställa att resurserna utnyttjas på ett ändamålsenligt och ansvarsfullt sätt inte har uppfyllts, vilket också utgör ett åsidosättande av förordning nr 3760/92.

Huruvida principen om relativ stabilitet har åsidosatts

Parternas argument

29 Den spanska regeringen har erinrat om att en av de mekanismer som införts genom förordning nr 3760/92 för att säkerställa bevarandet av fiskeresurserna består i att begränsa fångsten av hotade arter och fördela de tillåtna fångstmängderna mellan medlemsstaterna. Därvid skall principen om relativ stabilitet beaktas.

30 Principen om relativ stabilitet skall säkerställas för varje medlemsstat och för varje berört bestånd, det vill säga för fisk av en bestämd art som förekommer inom ett givet geografiskt område. Principen om relativ stabilitet garanterar således att Spanien får behålla sin andel på 90 procent av det ansjovisbestånd som förekommer inom ICES-område VIII.

31 Enligt den spanska regeringen har rådet genom att anta de ifrågasatta bestämmelserna genomfört en höjning av TAC och en ny fördelning av ansjoviskvoten inom ICES-område VIII utan att beakta principen om relativ stabilitet. En ny ansjoviskvot på 5 008 ton mellan åren 1996 och 1999, på 3 000 ton år 2000 och på 4 176 ton år 2001 har nämligen tilldelats en medlemsstat för ICES-område VIII, nämligen Republiken Portugal, som aldrig har haft någon kvot där. Detta innebär ett åsidosättande av skyldigheten att upprätthålla den procentandel som har fastställts för var och en av de två medlemsstater mellan vilka detta bestånd har fördelats, nämligen Spanien och Frankrike.

32 Om rådet hade höjt ansjoviskvoten för ICES-område VIII på vanligt sätt, nämligen genom att anta en ny TAC på grundval av nya vetenskapliga och tekniska studier, skulle fördelningen av den nya TAC ha skett på grundval av de procentandelar som varje medlemsstat har garanterats med iakttagande av principen om relativ stabilitet, så att Konungariket Spanien vad gäller den nya TAC hade fått den kvot som det skulle haft rätt till om dess procentandel hade upprätthållits.

33 Den spanska regeringen har gjort gällande att de ifrågasatta bestämmelserna inte är rättsligt motiverade. I motsats till vad domstolen ansåg i punkt 51 i domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet föreligger det inte en gemensam TAC för ICES-områdena VIII och IX utan två skilda TAC, nämligen en för ICES-område VIII och en annan för ICES-område IX. Det är tillräckligt att undersöka bilagorna till de omtvistade förordningarna för att bli övertygad om att så är fallet.

34 Rådet har invänt att domstolen i domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet redan har fastslagit att grunden som avsåg att principen om relativ stabilitet åsidosatts inte kunde godtas. I punkterna 53 och 54 i denna dom ansåg domstolen nämligen att rådet, genom att tilldela Konungariket Spanien 90 procent av TAC för ansjovis avseende ICES-område VIII, hade iakttagit nämnda princip.

35 Rådet har erinrat om att artikel 9 i förordning nr 3760/92 tillåter att medlemsstaterna byter sina fiskekvoter. Republiken Portugal och Republiken Frankrike har kommit överens om ett sådant utbyte. Dessutom föreskrivs i artikel 11.1 i förordning nr 685/95 att de berörda medlemsstaterna skall företa ett utbyte av de fiskemöjligheter som tilldelats dem enligt de villkor som anges i bilaga IV punkt 1 i samma förordning. I denna punkt föreskrivs att utbytena

mellan Frankrike och Portugal kan förnyas genom tyst samförstånd för perioden 1995—2002. Härigenom har förordning nr 685/95 fortfarande rättsverkningar.

36 Rådet har förklarat att det var tvunget att fastställa TAC för ansjovis avseende ICES-område VIII i syfte att tilldela Konungariket Spanien 90 procent och fastställa en annan TAC för ansjovis avseende ICES-områdena IX och x i syfte att fördela den mellan Konungariket Spanien och Republiken Portugal i enlighet med principen om relativ stabilitet. En sammanläggning av de två TAC skulle ha stridit mot de rättigheter som Konungariket Spanien har erhållit enligt artikel 161.1 f i anslutningsakten. Rådet anser att det inte var möjligt att ändra överenskommelsen i anslutningsakten med mindre än att Konungariket Spanien var berett att offra en del av sina rättigheter för att en högre kvot skulle kunna tilldelas Republiken Frankrike. Det rörde sig således om två skilda TAC, vilka dock administrerats gemensamt.

37 Kommissionen har för det första framhållit att den gemensamma administrationen av TAC för ansjovis avseende ICES-områdena VIII och IX inte ändrade fördelningen av kvoter mellan de berörda medlemsstaterna, eftersom båda staterna kunde fortsätta att fiska exakt samma sak. För det andra föreskrivs i artiklarna 8.4 ii och 9 i förordning nr 3760/92, möjligheten att genomföra utbyte av fiskekvoter. För det tredje är en uppmjukning av principen om relativ stabilitet inte rättsstridig med hänsyn till att den följer av förordning nr 685/95. Denna förordning har antagits på grundval av artikel 43 i fördraget, det vill säga samma rättsliga grund som förordningarna nr 170/83 och 3760/92, i vilka denna princip har uppställts. Vid tillämpning av denna princip skall således särbestämmelserna ges företräde framför de allmänna bestämmelserna. Genom antagandet av förordning nr 685/95 har rådet medvetet i viss mån mjukat upp principen om relativ stabilitet.

Domstolens bedömning

38 Inledningsvis erinrar domstolen om att principen om relativ stabilitet uppställdes i förordning nr 170/83 och upprepades i förordning nr 3760/92. I artikel 4.1 i förordning nr 170/83 föreskrevs att "den totala fångstmängd som är tillgänglig... fördelas mellan medlemsstaterna för att tillförsäkra var och en av dessa en relativ stabilitet för verksamheten avseende samtliga berörda bestånd". I artikel 8.4 ii i förordning nr 3760/92 föreskrivs att rådet skall "fördela fiskemöjligheterna mellan medlemsstaterna på ett sådant sätt att varje medlemsstat tillförsäkras ett relativt stabilt fiske i fråga om vart och ett av de berörda bestånden". Oberoende av deras olika ordalydelse kan dessa bestämmelser inte tolkas på olika sätt, det vill säga att "fiskemöjligheterna", vilka rådet skall fördela med iakttagande av principen om relativ stabilitet, skall anses omfatta den totala mängden av tillgängliga fångster.

39 Vid tillämpningen av principen om relativ stabilitet skall fiskemöjligheterna för vart och ett av fiskbestånden, vilka har definierats som fisk av en viss art som befinner sig i en bestämd geografisk zon (se dom av den 13 oktober 1992 i de förenade målen C-63/90 och C-67/90, Portugal och Spanien mot rådet, REG 1992, s. I-5073, punkt 28, svensk specialutgåva, volym 13, s. 123), bedömas var för sig. Det följer nämligen av artikel 8.4 ii i förordning nr 3760/92 att ett relativt stabilt fiske skall tillförsäkras varje medlemsstat "i fråga om vart och ett av de berörda bestånden".

40 Fiskets stabilitet är relativ i den meningen att den innebär ett bibehållande av den fastställda procentandelen av tillgängliga fångster i fråga om vart och ett av de berörda bestånden, vilket är en mängd som kan förändras och inte innebär en viss garanterad fångstmängd (se särskilt dom av den 16 juni 1987 i mål 48/86, Romkes, REG 1987, s. 2671, punkt 17 och i det ovannämnda målet Portugal och Spanien mot rådet, punkt 28).

41 Om det var möjligt att öka de faktiska fiskemöjligheterna inom ett visst geografiskt område för vilket TAC har fastställts genom att tillstånd ges att inom detta område fiska en del av den TAC som fastställts för samma art men för ett annat område, skulle principen om relativ stabilitet kunna kringgås. Detta skulle för det förstnämnda området innebära att fördelningen av fiskemöjligheterna skulle skilja sig från fördelningen av den TAC som fastställts för detta område.

42 I det förevarande fallet har Republiken Portugal, som tilldelats en ansjoviskvot i ICES-område IX, tillåtits fiska en del av denna kvot i vatten som tillhör ICES-område VIII som faller under Republiken Frankrikes överhöghet eller jurisdiktion, med syftet att denna kvot senare skall överlåtas till Republiken Frankrike. Det rör sig om 5 008 ton mellan åren 1996—1999, 3 000 ton år 2000 och 4 176 ton år 2001. Detta förfarande har ökat fiskemöjligheterna avseende ansjovis i ICES-område VIII. Under alla dessa år har Konungariket Spanien, trots att det faktiskt har tilldelats 90 procent av TAC för ansjovis som fastställts för ICES-område VIII, inte erhållit 90 procent av fiskemöjligheterna avseende ansjovis i detta område.

43 Kommissionens argument att varje medlemsstat kan fortsätta att fiska exakt samma sak är inte relevant, eftersom kommissionen i fråga om fördelning av faktiska fiskemöjligheter har förändrat ICES-område VIII till nackdel för Konungariket Spanien.

44 De ifrågasatta bestämmelserna kan inte anses motiverade med stöd av artikel 11.1 jämförd med punkt 1.1 andra stycket i i bilaga IV till förordning nr 685/95. I sistnämnda bestämmelse föreskrivs att när "en gemensam total tillåten fångstmängd" för ansjovis har fastställts för ICES-områdena VIII och IX "kommer 80 % av Portugals fiskemöjligheter varje år att överlåtas till Frankrike, då dessa fiskemöjligheter får utnyttjas endast i vatten som står under Frankrikes suveränitet eller jurisdiktion".

45 Konstaterandet i punkterna 51 och 52 i domen i det ovannämnda målet Spanien mot rådet att överlåtelsen av fiskemöjligheterna från Republiken Portugal till Republiken Frankrike gjordes inom ramen för en gemensam TAC avseende ICES-områdena VIII och IX har visat sig vara oriktigt. För att villkoret angående fastställandet av en gemensam TAC för ansjovis avseende ICES-områdena VIII och IX, vilket enligt punkt 1.1 andra stycket i i bilaga IV till förordning nr 685/95 utgör en förutsättning för utbytet av fiskemöjligheter mellan Republiken Portugal och Republiken Frankrike, skulle anses vara uppfyllt hade rådet varit tvungen att fastställa en enda TAC för ansjovis avseende ICES-område VIII och ICES-område IX, x och CECAF 34.1.1, vilket enligt rådets egna inlagor inte har gjorts. Den av rådet påstådda gemensamma administrationen av två skilda TAC kan inte uppfylla detta villkor. Dessutom har det i det förevarande fallet inte bestridits att de två TAC avser två bestånd som skiljer sig i biologiskt hänseende.

46 Eftersom villkoret i punkt 1.1 andra stycket i i bilaga IV till förordning nr 685/95, det vill säga fastställandet av en gemensam TAC, inte är uppfyllt, framgår det att argumentet enligt vilket en uppmjukning av principen om relativ stabilitet inte är rättsstridig med hänsyn till att den följer av en förordning — förordning nr 685/95 — som antagits på samma rättsliga grund som den förordning i vilken principen om relativ stabilitet uppställts — förordning nr 3760/92 — saknar relevans.

47 De ifrågasatta bestämmelserna kan inte heller motiveras med stöd av artiklarna 8.4 ii och 9.1 i förordning nr 3760/92, i vilka det föreskrivs att avtal om utbyte av fiskekvoter skall träffas. I artikel 8.4 ii anges uttryckligen att en begäran av direkt berörda medlemsstater är nödvändig för att ett sådant utbyte skall beaktas av rådet. I det förevarande fallet har Konungariket Spanien inte framställt någon sådan begäran. Denna stat är för övrigt direkt berörd, eftersom utbytet av kvoter har fått till följd att fiskemöjligheterna avseende ansjovis ökat i ICES-område VIII. Vad gäller artikel 9.1 konstaterar domstolen att ett utbyte av

fiskemöjligheterna i enlighet med denna bestämmelse förutsätter att dessa tilldelats i enlighet med principen om relativ stabilitet. Detta har emellertid inte varit fallet för åren 1996—2001, vilket framgår av punkt 42 i förevarande dom.

48 Domstolen konstaterar således att de ifrågasatta bestämmelserna strider mot principen om relativ stabilitet och följaktligen skall ogiltigförklaras.

Huruvida principen om att levande marina akvatiska resurser skall utnyttjas på ett ändamålsenligt och ansvarsfullt sätt har åsidosatts

49 Med hänsyn till att talan kan bifallas på sökandens grund som avser att principen om relativ stabilitet har åsidosatts, är det inte nödvändigt att pröva grunden som avser att principen om att levande marina akvatiska resurser skall utnyttjas på ett ändamålsenligt och ansvarsfullt sätt har åsidosatts.

Rättegångskostnader

50 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Konungariket Spanien har yrkat att rådet skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom rådet har tappat målet skall Konungariket Spaniens yrkande bifallas. Med tillämpning av artikel 69.4 första stycket i samma rättegångsregler skall kommissionen, som har intervenerat i målen, bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

1) Not 3 i trettonde avdelningen avseende ansjovis i bilagan till rådets förordning (EG) nr 3074/95 av den 22 december 1995 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder under 1996 och av vissa villkor för fångsten ogiltigförklaras.

2) Not 3 i fjortonde avdelningen avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 390/97 av den 20 december 1996 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1997 och av vissa villkor för fångsten ogiltigförklaras.

3) Not 3 i femtonde avdelningen avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 45/98 av den 19 december 1997 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1998 och av vissa villkor för fångsten ogiltigförklaras.

4) Not 3 i femtonde avdelningen avseende ansjovis i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 48/1999 av den 18 december 1998 om fastställande, för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd, av totala tillåtna fångstmängder för år 1999 och av vissa villkor för fångsten ogiltigförklaras.

5) Not 2 i nionde avdelningen avseende ansjovis i bilaga I D till rådets förordning (EG) nr 2742/1999 av den 17 december 1999 om fastställande för år 2000 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs samt om ändring av förordning (EG) nr 66/98 ogiltigförklaras.

6) Not 2 i nionde avdelningen avseende ansjovis i bilaga I D till rådets förordning (EG) nr 2848/2000 av den 15 december 2000 om fastställande för år 2001 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs ogiltigförklaras.

7) Europeiska unionens råd skall ersätta rättegångskostnaderna.

8) Europeiska gemenskapens kommission skall bära sin egen rättegångskostnad.

Rodríguez Iglesias	Jann	Macken
Colneric	Edward	Wathelet
Schintgen	Skouris	Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 april 2002.

R. Grass

Justitiesekreterare

G.C. Rodríguez Iglesias

Ordförande